Місячний Економічний Моніторинг України

№4 (174), квітень 2014 року

Резюме

Тема місяця: Порядок денний реформ

Політика: 11 березня Виконавча рада МВФ схвалила чотирирічну програму розширеного фінансування для України на загальну суму 17,5 млрд дол. США.

Реальний сектор: Реальний ВВП у 2014 році скоротився на 6,8% через падіння внутрішнього попиту.

Енергетичний сектор: «Нафтогаз України» та російський «Газпром» досягли домовленості щодо ціни на природний газ на другий квартал 2015 року на рівні 247,18 дол. США за тисячу кубометрів.

Сільське господарство: Валова продукція сільського господарства скоротилася у січні-лютому на 3,6% дпр.

Зовнішній сектор: Дефіцит рахунку поточних операцій у лютому становив 0,4 млрд дол. США, що близько до показника у лютому 2014 року.

Фіскальна політика: У січні-лютому податкові надходження до загального фонду Державного бюджету були на 7,9% вищими за планові, передусім, через вище, ніж очікували, знецінення гривні і відповідно більшу інфляцію.

Соціальна політика: Уряд змінив процедуру та критерії надання житлово-комунальних субсидій, що сприятиме збільшенню покриття населення цією програмою.

Ринок праці: Рівень безробіття у четвертому кварталі 2014 року перевищив 10% вперше після 2002 року.

Монетарна політика: У березні споживчі ціни зросли на понад 10% дпм, що відбувалось востаннє у 1995 році.

Обмінний курс: У березні НБУ фактично впровадив коридор обмінного курсу на рівні 21,5-23,5 грн за долар США.

Державний борг: Міністерство фінансів розпочало консультації з власниками Єврооблігацій щодо реструктуризації.

Тема місяця: Порядок денний реформ

Готівка для реформ

Олександра Бетлій, Віталій Кравчук

У березні український уряд затвердив План заходів щодо впровадження реформ у 2015 та 2016 роках, тоді як Виконавча рада МВФ ухвалила чотирирічну розширену угоду в рамках Програми розширеного фінансування у сумі 17,5 млрд дол. США. Угода підтримує амбітну програму української влади, яка, за словами МВФ, покликана «спрямувати економіку країни на шлях одужання, відновити зовнішню сталість, зміцнити державні фінанси та підтримати економічне зростання шляхом подальшої реалізації структурних реформ та реформ и державного управління , забезпечуючи захист найбільш вразливих верств населення». Перший транш позики було виділено одразу після ухвалення Угоди. Для подальшого отримання коштів від МВФ уряду необхідно досить швидко впроваджувати амбітну програму реформ. Дотримання програми МВФ є також однією з передумов для отримання допомоги від інших офіційних донорів. Водночас ЄС, Світовий банк та інші донори додають також інші необхідні реформи до порядку денного. В цілому, донори готові надати Україні близько 25 млрд дол. США у формі дешевих позик в іноземній валюті у ситуації, коли Україна не має доступу до комерційного фінансування (МВФ відзначав суму у 40млрд дол. США, але вона включає 15 млрд дол. США відстрочених боргових платежів внаслідок реструктуризації державного зовнішнього боргу, що очікують у найближчі місяці). Україна також зобов'язалась змінити своє законодавство відповідно до Угоди про асоціацію з ЄС.

Отже, більшість питань у порядку денному реформ є частиною зовнішніх зобов'язань. З позитиву, це надає політичне прикриття для українських політиків у впровадженні змін, оскільки кожна реформа не лише покликана досягнути власні цілі, але є слугує передумовою для отримання надзвичайно важливої фінансової підтримки. Це також визначає зовнішні терміни для впровадження реформ, що важливо за умов фрагментарності та повільності роботи коаліції. Найбільш очевидним недоліком такої ситуації є те, що поспішне прийняття рішень призводить до ухвалення другого ліпшого рішення та відсутності законодавчої визначеності. Зовнішній вплив на порядок денний реформ також може призвести до нав'язаних ззовні пріоритетів/реформ, але поки що всі запропоновані реформи було підтримано принаймні частиною коаліцією і справді були необхідні для країни. В цілому, переваги наявності зовнішньої рушійної сили для впровадження реформ переважають недоліки.

Існує думка, що наразі в Україні реформи впроваджують дуже повільно, що розчаровує окремих міжнародних партнерів України. Зокрема, основне призначення у боротьбі із корупцією, в саме голови Антикорупційного бюро, все ще не зроблено. Але скарги щодо повільності реформ правильні лише на половину. Реформи потрібно впроваджувати швидше, якщо ми хочемо, щоб економіка насправді відновилась і досягла стійкого економічного зростання. Тим не менш, варто пам'ятати, що уряд діє під час війни та намагається уникнути повного розвалу економіки. З інституційного боку, уряд повинен працювати із укоріненою радянською бюрократією, досить слабкою дисципліною в коаліції та елітами, які чинять політику за візантійським підходом. Уряд також не є однорідним, бо є коаліційним. За таких умов прогрес у впровадженні реформ досить вражає.

Суттєві зміни в державних фінансах було здійснено на початку березня як передумови для отримання підтримки від МВФ за розширеною угодою. Більшість заходів було впроваджено для досягнення фіскальної консолідації, зокрема, такі:

- Уряд нарешті знизив енергетичні субсидії, тобто бюджетну підтримку Нафтогазу. Зокрема, було ухвалено рішення про поступове підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги для населення (газ, електроенергію та опалення) та збільшення тарифів на газ для ТКЕ із суттєвим підвищенням вже в квітні-травні. Такі зміни вимагав не лише МВФ, але й інші офіційні донори. Натомість покриття населення житлово-комунальними субсидіями зросте, а процедуру їх надання вже спрощено. Для цього уряд збільшив фінансування субсидій на 12,5 млрд грн до 25 млрд грн, що, найвірогідніше, буде частково профінансовано за рахунок позики від Світового банку, який визначив одним із своїх пріоритетів захист бідних.
- Уряд використав політичне вікно можливостей та знизив державну підтримку вугільних компаній, оскільки багато шахт розташовані на окупованих територіях. Раніше державна підтримка вугільного сектору становила близько 1% від ВВП.
- Уряд спробував знизити дефіцит Пенсійного фонду (що вимагали МВФ та Світовий банк) через скорочення пенсій пенсіонерам, які продовжують працювати, скасування пенсій прокурорам, суддям, депутатам та державним службовцям, які продовжують працювати за таким фахом, та наближення віку виходу на пенсію для ряду професій (шахтарів, пілотів, працівників сільського господарства тощо) до загального віку виходу на пенсію.
- Уряд зробив надання негрошових пільг різним групам населення більш залежним від рівня доходу.

Навіть з огляду на те, що ці заходи все ще є фрагментарними і повинні бути доповнені іншими заходами, включно із більшою ефективністю видатків державного сектору та глибшими структурними реформами, вони все ж є кроком вперед. Крім того, уряд вже зробив зрушення у переході до електронних закупівель товарів у сумі до 100 000 грн та послуг до 1 млн грн.

Іншою сферою часткових успіхів реформування є дерегуляція, яка є серед пріоритетів для надання фінансування Світовим банком, а також передбачена положеннями Угоди про асоціацію з ЄС. Зокрема, парламент ухвалив два закони (які було розроблено урядом), що знизили кількість ліцензованих видів діяльності та кількість необхідним дозволів для провадження бізнесу в Україні. Це, за оцінкою, сприятиме поліпшенню ділового середовища в країні.

Енергетична реформа, яка є однією з пріоритетів міжнародних донорів, також на шляху до впровадження. Зокрема, 9 квітня парламент ухвалив новий Закон про ринок природного газу, що відповідає Третьому енергопакету. Закон передбачає реструктуризацію Нафтогазу, яку протягом тривалого часу вимагали офіційні донори та експерти.

В цілому, українська влада рухається в правильному напрямку за допомогою міжнародних донорів. Впровадження реформ відбувається повільніше, ніж потрібно, але швидше, ніж можна було б очікувати з огляду на слабкі інституції та відсутність єдності політичних кіл. Україна, найвірогідніше, зможе дотримуватись зобов'язань щодо впровадження необхідних для макроекономічної стабілізації реформ, які було визначено обов'язковими в рамках програм зовнішнього фінансування. Водночас сприйняття поточного темпу впровадження реформ як затяжного та повільного може призвести до нижчих зовнішніх інвестицій та ускладнити пошук додаткового фінансування для реструктуризації Донбасу та модернізації економіки.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: МВФ виділив Україні 17,5 млрд дол. США

МВФ. 11 березня Виконавча рада МВФ схвалила чотирирічну програму розширеного фінансування (EFF) для України на загальну суму 17,5 млрд дол. США. Вже 13 березня Україна отримала перший транш кредиту за цією програмою в розмірі 5 млрд дол. США. Близько 2,8 млрд дол. США було спрямовано до державного бюджету.

EFF має підтримати програму економічних реформ, метою якої є забезпечення макроекономічної стабільності та здійснення структурних перетворень в економіці. Очікується, що у 2015 році Україна отримає ще три транші кредиту (кожен у розмірі близько 1,6 млрд дол. США) за умови виконання передбачених у програмі критеріїв. Транші мають надійти у червні, вересні та грудні.

Війна на Сході. Незважаючи на мирний план, узгоджений 12 лютого у Мінську, у березні на Донбасі продовжувався військовий конфлікт низької інтенсивності. Проросійські бойовики та російські війська продовжували постійний докучливий вогонь проти українських сил. Ця тактика, що передбачає до кількох десятків обстрілів на день, очевидно, має на меті знизити бойовий дух українських військ, а також перешкодити їм у відпочинку та поповненні запасів. Українські війська відповідали на обстріли. Протягом місяця Росія також продовжувала поповнювати сили бойовиків та постачати їм важке озброєння, боєприпаси та паливо. Кількість жертв конфлікту продовжувала зростати. За даними ООН, станом на 27 березня консервативна оцінка загального числа загиблих в результаті конфлікту досягла 6 083 (станом на 28 лютого їх було 5 809). Нову ескалацію конфлікту можна очікувати в травні, коли ліси та чагарники покриються листям, створюючи сприятливі умови для прихованого пересування військ.

Реальний сектор: Стрімке падіння внутрішнього попиту у 2014 році

ВВП. Реальний ВВП у 2014 році скоротився на 6,8% через падіння внутрішнього попиту. Реальне приватне кінцеве споживання скоротилось на 9,6% внаслідок повільного зростання номінального доходу та високої інфляції. Низькі власні надходження, обмежені державні видатки на інвестиції та суттєве падіння банківського кредитування на інвестиційні цілі (на 50% в реальному вимірі) призвели до скорочення реального валового нагромадження основного капіталу на 23,0%. Водночас міжнародна торгівлі зробила додатній внесок до реального ВВП, оскільки імпорт скоротився більше, ніж експорт. Нижчий попит та імпортозаміщення призвели до падіння реального імпорту товарів та послуг на 22,1%. Це, зокрема, стало наслідком втрати гривнею половини її вартості по відношенню до долара США протягом 2014 року. Експорт знизився на 14,5% через військовий конфлікт на Сході України та слабкий зовнішній попит.

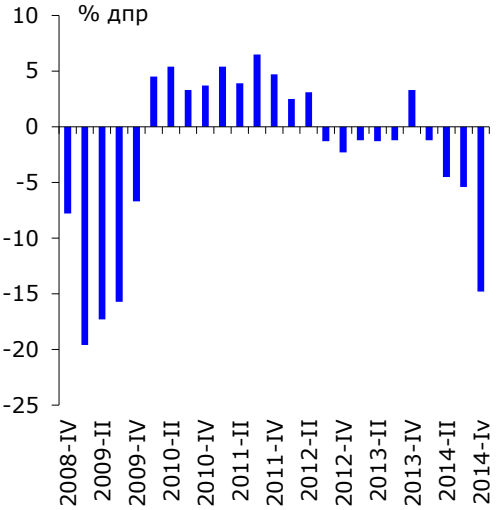
З боку виробництва, реальна валова додана вартість (ВДВ) зросла лише у сільському господарстві (на 2,9%) завдяки високому врожаю зернових. Зупинка статистичної звітності, знищення або зупинка діяльності компаній на Сході, руйнування ланцюжків постачання та слабкий зовнішній попит призвели до падіння реальної ВДВ у промисловості на 12,0%. Будівництво скоротилось на 19,9% через фінансові обмеження і переглянуті інвестиційні плани. Нижчий зовнішній та внутрішній попит спричинили скорочення реальної ВДВ у торгівлі на 12,8%.

Секторальні тенденції. Зниження промислового виробництва у лютому прискорилося до 22,5% дпр, оскільки усе більше компаній на Сході України зупиняють роботу через військовий конфлікт.

Лише виробництво окремих видів продукції продемонструвало зростання. Однак, частка цих видів продукції є незначною у загальному обсязі промислового виробництва (зокрема,

Населення: 45,5 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 24%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 21%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

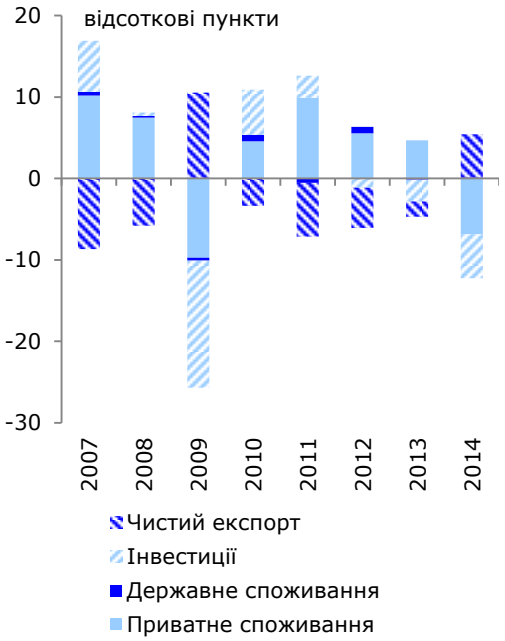
виробництво машин та устаткування для сільського та лісового господарства зросло на 15,4% дпр, виробництво деталей та приладдя для автомобілів на 8,1% дпр, лісопильне та стругальне виробництвона на 2,4% дпр тощо). Основні галузі промисловості продовжують потерпати від війни та низького попиту.

Видобуток у добувній промисловості скоротився на 24,1% дпр. Видобуток кам'яного та бурого вугілля знизився на 61,7% дпр, оскільки окремі шахти на окупованій території зупинили роботу або не повідомляють статистику щодо своєї діяльності. Видобуток металевих руд впав на 10,1% дпр через низький зовнішній попит на тлі світової надвиробництва руд.

Обсяг переробної промисловості скоротився на 20,2% дпр через військовий конфлікт на Сході і слабкий зовнішній попит. Зокрема, металургія впала на 28,9% дпр, у тому числі частково через порушення ланцюга поставок. Хімічне виробництво скоротилось на 24,2% дпр. Падіння машинобудування склало 21,7% дпр через низький внутрішній і зовнішній попит. Падіння внутрішнього попиту на легкові транспортні засоби пояснюється, серед іншого, зупиненням банківського кредитування, в результаті чого падіння виробництва автомобілів досягло 87,5% дпр. Виробництво локомотивів скоротилось на 77,8% дпр через вкрай низький зовнішній попит. Виробництво продуктів харчування (за винятком тютюну та напоїв) знизилось на 9,8% дпр, ймовірно, через часткову заборону Росією імпорту продовольства з України. Виробництво та розподілення електроенергії знизилось на 18,6% дпр, ймовірно, через теплу погоду в лютому цього року.

У січні-лютому падіння обсягу роздрібної торгівлі підприємств склало 21,2% дпр. Це відображає зниження купівельної спроможності населення через скорочення реального наявного доходу.

Внески до зростання реального ВВП

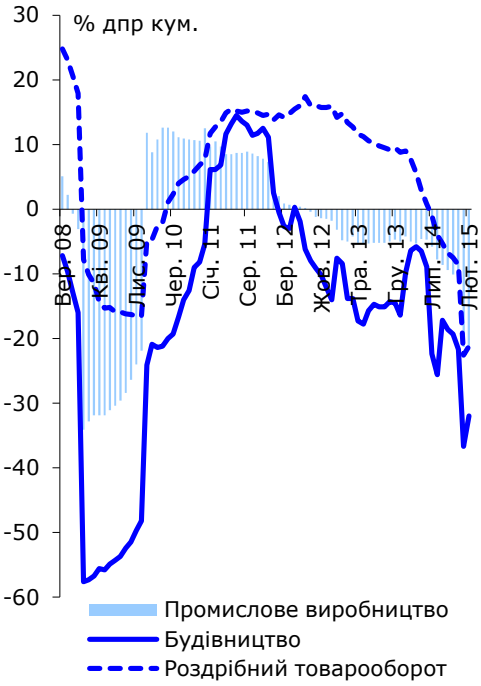
Джерело: Держстат

Енергетика. Тимчасова газова угода

Газ. На початку квітня «Нафтогаз України» та російський «Газпром» підписали додаток до газової угоди 2009 року про постачання газу в другому кварталі 2015 року. З урахуванням 100-доларової знижки за рахунок скасування мита ціна на газ для України становить 247,18 дол. США за тисячу кубометрів газу. Україна куплятиме газ на умовах передоплати з максимальним добовим обсягом у 114 млн кубометрів та без застосування положення «бери або плати». Ця угода є тимчасовим рішенням до часу підписання нового «зимового газового пакету». Умови, проте, є дуже сприятливими для України та дозволять їй розпочати закачувати газ в підземні газові сховища, щоб підготуватись до наступної зими. Україні необхідно купити близько 10 млрд кубометрів газу до початку опалювального сезону в жовтні.

Законодавство. 9 квітня Верховна Рада ухвалила Закон «Про ринок природного газу» (документ ще очікує на підпис Президента). Законопроект розроблявся в співпраці з Секретаріатом Енергетичного співтовариства. Новий закон покликаний створити конкуренцію на газовому ринку України. Він розділяє операторів транспортних та газорозподільчих мереж, визначає роль національного регулятора та зобов'язує операторів газових сховищ, транспортних та розподільних мереж суворо дотримуватись Кодексу газорозподільної системи.

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Сільське господарство: Спад виробництва в тваринництві

Виробництво та споживання. Сільськогосподарське виробництво скоротилось у січні-лютому 2015 року на 3,6% дпр. Домогосподарства більше постраждали від економічної рецесії. Їхнє виробництво скоротилося на 5,0% дпр, тоді як виробництво підприємств впало на 2,3% дпр.

Зокрема, виробництво молока у домогосподарствах скоротилося на 5,6% дпр у відповідь на значне зростання в цінах кормів і лише 4,0% дпр зростання в закупівельних цінах молока.

Водночас підприємства збільшили виробництво молока на 4,0% дпр. Це може бути поясненим позитивними очкуваннями щодо початку експорту молочної продукції в ЄС у близькій перспективі. Подібною є ситуація з виробництвом м'яса: домогосподарства зменшили виробництво на 4,3% дпр, підприємства ж скоротили виробництво лише на 0,4% дпр.

В лютому продажі більшості рослинних продуктів зросли. Зокрема, продажі ячменю та сої виросли на відповідно 55,7% дпр та 75,8% дпр. Це пояснюється суттєвим зростанням цін виробників та низькою статистичною базою. З іншого боку, продажі яловичини впали на 3,7% дпр, а продажі свинини зросли лише на 0,4% дпр. Продажі молока підвищилися на 5,7% дпр.

Державна політика. В березні 2015 року Міністр сільського господарства та продовольства представив результати роботи Міністерства (Мінагро) за перші 100 днів. Зокрема, було зроблено декілька важливих кроків в царинах лібералізації та дерегуляції аграрного сектору України.

Мінагро провів аудит 571 державного підприємства, що перебувають у його власності. В результаті ухвалено рішення щодо приватизації 254 підприємств. Ще 158 підприємств буде спочатку реорганізовано, а потім приватизовано. Міністерство розпочало відкриті конкурси на керівні посади на державних підприємствах, щоб ліквідувати корупційні схеми, не допустити розкрадання державних коштів і запровадити ефективний менеджмент. Тепер керівники державних підприємств не призначатимуться Міністром, а обиратимуться провідними експертами на конкурсних засадах.

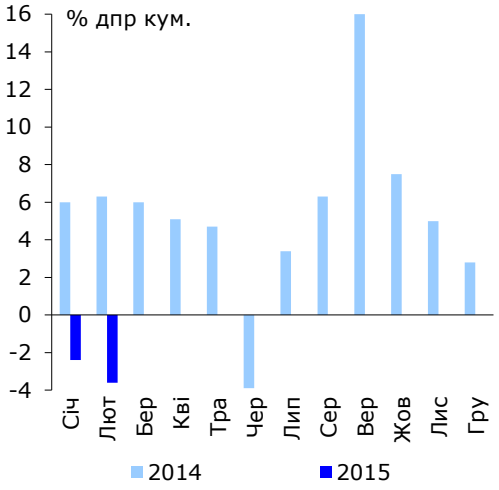
Міністерство підтримало скасування обов'язковості отримання карантинного сертифікату на зернові та олійні культури; зменшення максимально дозволеного терміну видачі фітосанітарного сертифікату з 5 днів до 24 годин; скасування ліцензування операцій з імпорту засобів захисту для рослин. В цілому, було скасовано 14 дозволів та 6 ліцензій. Згідно з розрахунками Міністерства, ці заходи дозволять компаніям зекономити близько 5 млрд грн.

Зовнішній сектор: Дефіцит фінансового рахунку продовжив скорочуватись

Поточний рахунок. Дефіцит рахунку поточних операцій у лютому сягнув значення 0,4 млрд дол. США, що близько до відповідного показника у лютому 2014 року. Дефіцит торгівлі товарами скоротився до 0,6 млрд дол. США порівняно з 0,7 млрд дол. США рік тому. Торгівля послугами була збалансованою.

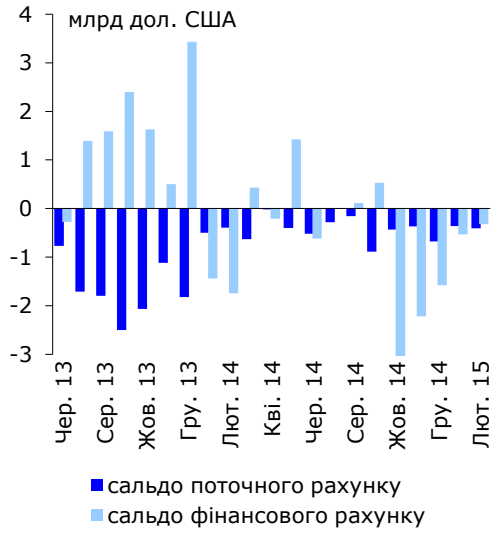
Падіння експорту послуг у лютому пришвидшилось до 34,1% дпр через ще більші обсяги закриття чи зупинки виробництв, розташованих на окупованих територіях, а також подальшу заборону Росією на ввезення української продукції. Нижчі обсяги виробництва та часткова переорієнтація на внутрішній ринок призвели до стрімкого падіння експорту мінеральної продукції на 58,0% дпр. Експорт машин та устаткування впав на 48,7% дпр через обмежений доступ до ключового російського ринку. Скорочення експорту металургійної продукції на 44,0% дпр стало наслідком призупинення роботи компаній на окупованих територіях, розриву ланцюгів постачання, а також падіння світових цін. Зупинка виробництва на окупованих територіях, обмежений доступ до російського ринку, обмежений доступ до природного газу, а також зростання цін на імпортовану сировину через девальвацію національної валюти, призвели до зниження експорту хімічної продукції (на 38,3% дпр). Найменше падіння відбулось для експорту продовольчих товарів (на 8,8% дпр), що, найімовірніше, пов'язано з переорієнтацією на ринок ЄС завдяки автономним торговельним преференціям. Це частково компенсувало ускладнений доступ до російського ринку. Експорт послуг скоротився на 36,7% дпр через вищу економічну та політичну нестабільність.

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Зовнішня торгівля товарами

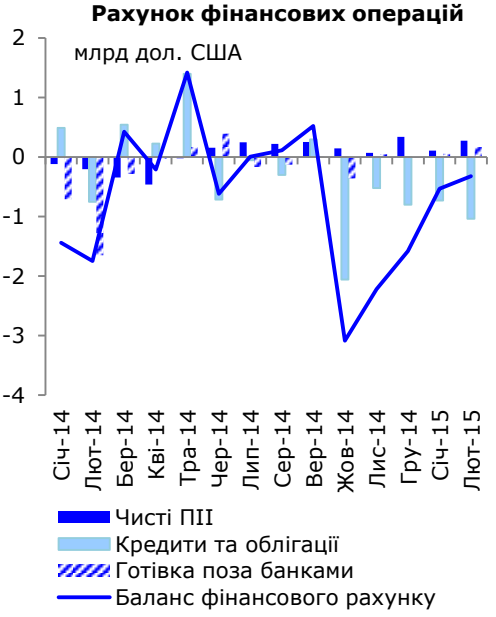
Джерело: попередні оцінки НБУ

Імпорт товарів скоротився на 32,9% дпр, оскільки продовжувались викликані пришвидшенням девальвації зниження купівельної спроможності та імпортозаміщення. Неенергетичний імпорт скоротився на 41,4% дпр. Імпорт продовольчих товарів впав на 41,7% дпр через низький споживчий попит. Імпорт промислової продукції (включаючи хімічну продукцію, деревину, промислові вироби, метали, машини та устаткування) знизився на 41,3% дпр через нижчу економічну активність та, як наслідок, відтермінування інвестиційних проектів. Імпорт мінеральної продукції зріс на 1,7% дпр через нижчу базу порівняння у лютому 2014 року. Імпорт послуг знизився на 25,0% дпр.

Фінансовий рахунок. Дефіцит фінансового рахунку та рахунку операцій з капіталом скоротився до 0,3 млрд дол. США в основному через певне покращення показників ПІІ та притоку іншого капіталу. У лютому чистий притік ПІІ складав 0,3 млрд дол. США, оскільки закордонні власники рекапіталізували банки. Дефіцит операцій з кредитами та облігаціями зріс до 1,0 млрд дол. США в результаті обмеженого доступ банків та реального сектору до зовнішнього фінансування. Сектор державного управління також мав від'ємне сальдо 0,1 млрд дол. США за операціями з кредитами та облігаціями (у лютому не було суттєвого притоку коштів з-за кордону). Чистий притік іноземної готівки до банківської системи зріс до 0,2 млрд дол. США через вищі обсяги продажу валюти.

Торговельна політика. З 26 лютого для більшості товарної номенклатури незалежно від країни походження було запроваджено додаткове ввізне мито, яке буде чинним протягом дванадцяти місяців. Від надбавки звільняються енергетичний імпорт та медичні препарати. Для сільськогосподарських та продовольчих товарів застосовуватиметься ставка 10%, тоді як для промислових товарів – 5%. Ця надбавка, за оцінкою, сприятиме подальшому зниженню імпорту.

Рахунок фінансових операцій

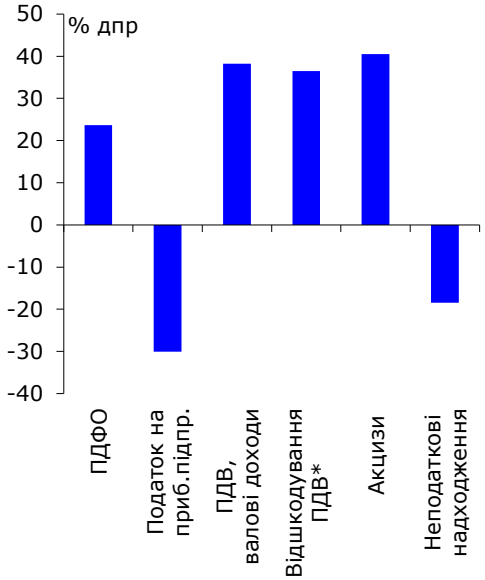
Джерело: НБУ

Фіскальна політика: Ліпші результати виконання бюджету

Виконання бюджету. Виконання бюджетних доходів поліпшилось за два місяці 2015 року. Зокрема, у січні-лютому податкові надходження до загального фонду Державного бюджету були на 7,9% вищими за планові. Це, передусім, стало наслідком вищого, ніж очікували, знецінення гривні, і відповідно більшої інфляції. Водночас неподаткові надходження були нижчими за планові через менший трансферт прибутку НБУ до Державного бюджету (який скоротився на 38,1% дпр до 3,4 млрд грн). В результаті доходи загального фонду Державного бюджету були на 11,0% нижчими за планові.

В лютому податкові надходження до Зведеного бюджету стрімко зросли на 33,4% дпр. Зокрема, доходи від ПДВ та акцизів із ввезених в Україну товарів подвоїлись не лише завдяки знеціненню гривні, але й через вищий рівень збору податків, оскільки імпорт (за виключенням імпорту газу, який звільнено від сплати ПДВ) зріс на 80% в гривневому еквіваленті. Перетік знецінення гривні до цін сприяв збільшенню надходжень від ПДВ та акцизів на вироблені в Україні товари.

Доходи Зведеного бюджету у січні-лютому 2015 року

* Відшкодування ПДВ готівкою (без врахування ПДВ-облігацій)
Джерело: звіти Державного казначейства

Законодавчі зміни були іншою причиною збільшення доходів Зведеного бюджету порівняно із попереднім роком. Зокрема, доходи від ПДФО зросли на 31,1% дпр завдяки запровадженню військового збору та оподаткуванню пасивних доходів (як-то, відсотків по депозитах). Надходження від акцизу та рентних платежів також зростали через збільшення ставок. Державна фіскальна служба, ймовірно, також забезпечила зростання доходів завдяки певному зниженню зловживань з боку платників податків. Все ж, більші зусилля із поліпшення податкового адміністрування є необхідними.

Нижчі за планові бюджетні доходи та вже звичні для початку року затримки із витрачанням виділених коштів призвели до недофінансування видатків загального фонду Державного

бюджету на 10,2% від плану. Це було найбільш вражаючим для таких функцій, як оборона, де закупівлі є великою часткою сукупних видатків. Для цих функцій видатків недофінансування становило більше 20% від плану. Як звичайно, заходи соціального захисту було профінансовано майже повністю (на 96,6% від плану).

Соціальна політика: Зміни у призначенні житлово-комунальних субсидій

Субсидії. Уряд змінив процедуру та критерії надання житлово-комунальних субсидій. Нові правила набудуть чинності з травня 2015 року. Уряд намагається спростити доступ до субсидій для осіб, які мають на них право після стрімкого підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги. Зокрема, уряд запровадив отримання субсидії за результатами подачі лише однієї сторінки заяви та спрощеної декларації про доходи та великі видатки (понад 50 000 грн за попередній рік). Ці документи можна подати або особисто, або надіслати по пошті. Перехресна перевірка заяви із державними базами даних, включно із базами Державної фіскальної служби, та звірка буде повною відповідальністю соціальних інспекторів.

Таке спрощення можна вітати. Разом з тим, є ризик, що соціальні відділи не зможуть вчасно обробити всі документи в квітні і надати субсидію відповідним домогосподарствам вже з травня, як обіцяв уряд. Субсидії буде надано на наступні 12 місяців (раніше на 6 місяців), а їх дію буде автоматично продовжено на наступні 12 місяців, якщо домогосподарство відповідає критеріям надання субсидії. Якщо пізніше буде виявлено зловживання або подачу неправдивих даних, домогосподарство буде змушене повернути субсидії в подвійному розмірі.

Уряд скасував найбільші перепони на шляху до отримання житлово-комунальних субсидій. Раніше, особи, які не працюють і не навчаються, повинні були обов'язково бути зареєстровані як безробітні, щоб отримати субсидію. Цей критерій було скасовано. Масштаб непрямої адресності субсидій (за показниками способу життя або отримання неформального доходу) було знижено. Тепер лише домогосподарства, які здійснили велику покупку на суму понад 50 000 грн протягом останніх дванадцяти місяців не матимуть право на отримання субсидії (раніше 12 розмірів прожиткового мінімуму). В результаті, за оцінкою уряду, кількість домогосподарств, які отримують житлово-комунальні субсидії, зросте з 1 млн до 4 млн.

Доход домогосподарств. Реальний наявний доход у 2014 році скоротився на 8,4% через зниження доходів з усіх джерел. Інші поточні трансферти, які сплачують домогосподарства, зросли в реальному виразі, оскільки ставки страхування стрімко збільшились, а трансферти за кордон зросли в гривневому еквіваленті. Водночас доход від заробітної плати скоротився на 8,6% в реальному вимірі через падіння реальної заробітної плати та зниження зайнятості. Високий бюджетний тиск призвів до нижчого доходу від соціальної допомоги на 9,3%. Разом з тим, хороший врожай та вищий попит на вироблені в Україні товари (на фоні імпортозаміщення) пояснюють падіння прибутків та змішаного доходу лише на 0,6%. Реальний доход від власності, основним джерелом якого є відсотки по депозитах, скоротились лише на 2,0%, оскільки знецінення гривні та набагато вищі номінальні відсоткові ставки майже компенсували інфляцію, відтік депозитів домогосподарств та запроваджене оподаткування відсотків.

Ринок праці: Заробітна плата продовжує падати

Оплата праці. Середня номінальна заробітна плата в лютому 2015 року зросла на 13,2% дпр внаслідок інфляційної індексації. Разом з тим, висока інфляція та запровадження військового збору призвели до зменшення реальної заробітної плати на 18,2% дпр.

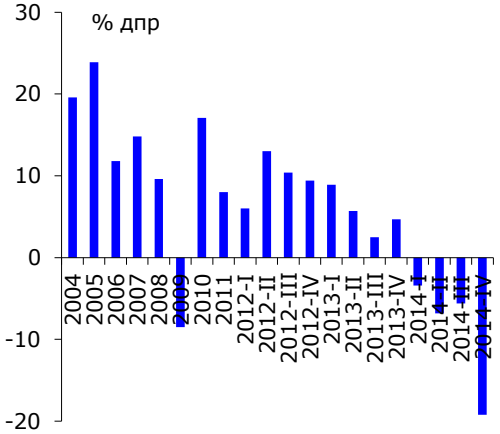
Зростання заробітної плати в промисловості на 9,5% дпр було на 3,8 п.п. меншим, ніж середнє зростання по економіці. Це,

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

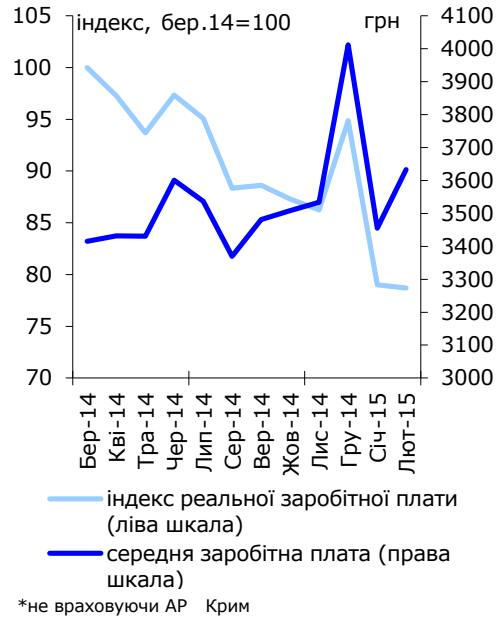
* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

Реальний наявний доход домогосподарств

Джерело: Держстат

Середня заробітна плата *

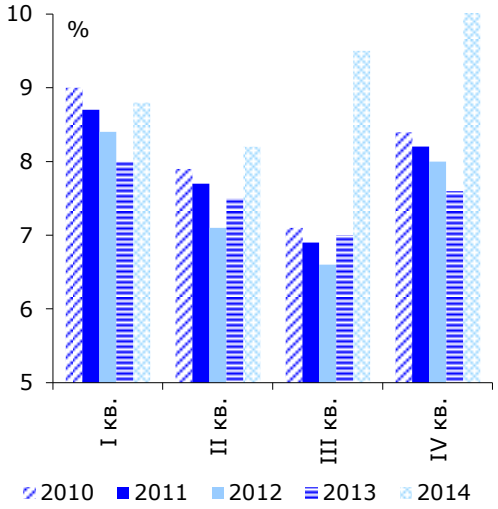
*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

ймовірно, зумовлено падінням продажів. Також, мінімальну заробітну плату, зміна якої завжди сильно впливала на заробітну плату в промисловості, не було підвищено з 2015 року. В цілому, середня зарплата в секторі добування кам'яного вугілля зросла лише на 4,5% дпр. Водночас середня заробітна плата в секторі виробництва комп'ютерів, електронних та оптичних приборів зросла на 40,8% дпр. Ця галузь економіки переживає значний спад обсягу виробництва, близько третини працівників в галузі зайняті неповний робочий день. Тому, можливо, звітність про заробітну плату працівників сектору тепер містить дані по найбільш ефективним підприємствам, які можуть дозволити індексацію заробітної плати. Окрім цього, підприємства, що продовжили працювати, змогли скористатися зі збільшення замовлень обладнання, що використовується в зоні військового конфлікту на Сході. Зростання цін на імпортну продукцію призвело до збільшення продажу українських текстильних компаній, що дозволило їм збільшити середню зарплату на 30,1% дпр. Зростання заробітної плати в секторі інформації та телекомунікації й у фінансовому та страховому секторі перевищило зростання споживчих цін. Це може бути пов'язано із відносно високою часткою іноземних власників та клієнтів в обох секторах.

Заробітна плата в сільському господарстві в середньому виросла 19,7% дпр, що зумовлено хорошим урожаєм та більшими доходами від експорту продукції в гривневому еквіваленті. Заходи з фіскальної консолідації надалі стримували зростання оплати праці в бюджетному секторі. Зокрема заробітна плата в секторі державного управління і оборони зросла на 2,1% дпр, заробітна плата освітян та медиків зросла відповідно на 4,8% дпр та 5,4% дпр.

Безробіття. В четвертому кварталі 2014 року рівень безробіття (за методологією МОП) досяг 10,6% до економічно активного населення у віці 15-70 років. Безробіття понад 10% востаннє було зафіксовано у першому кварталі 2002 року. Рівень безробіття стрімко зріс саме для чоловіків через суттєве падіння промисловості та будівництва. Зокрема, нижчий попит та вимушена зупинка діяльності через військовий конфлікт на Сході України змусили багато компаній скоротити зайнятість.

Рівень безробіття (МОП)

Джерело: Держстат

Монетарна політика: Інфляція сягнула рекордного показника у 45,8% в березні

У березні споживчі ціни зросли на 10,8% дпм, що збільшило річну споживчу інфляцію до 45,8% дпр. Місячне зростання цін на понад 10% останнього разу відбувалось 20 років тому у 1995 році. Також, мабуть, у 1995 році курс долара востаннє коливався у такому проміжку, як в лютому («сірий» курс гривні, за яким фактично розраховувались імпортери, коливався від 18-20 грн за долар на початку місяця до близько 33 грн за дол. США 26 лютого і впав до 23-25 грн за дол. США в середині березня). В результаті ІСЦ зріс на 16,7% дпр за два місяці. На практиці ціни зросли найбільше в кінці лютого та на початку березня. В останні двадцять днів березня зростання цін сповільнилось, а для окремих товарів ціни пішли вниз (рис, цукор, яйця, бензин, дизпаливо). Це означає, що інфляція, зафіксована в лютому, була занадто низькою, а березневий показник більшим, ніж насправді.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

Джерело: Держстат, НБУ

На зростання цін на окремі товари впливала частка собівартості, прив'язана до обмінного курсу (маються на увазі як імпортні товари, так і товари, що експортуються, як-то метали, азотні добрива, зернові, цукор, олія) та рівень конкуренції за гривні споживачів (як між постачальниками окремих товарів, так і через взаємозаміну іншими товарами). Наприклад, через суттєву конкуренцію ціни на побутову техніку зросли на 20-27% дпр за два місяці, а на одяг на 16% дпр. Ціни на окремі харчові продукти із меншою валютною складовою зросли на 30-50% дпр. Ціни на м'ясо та м'ясні продукти, на молочні продукти зросли помірно: на 6-7% дпр за лютий-березень.

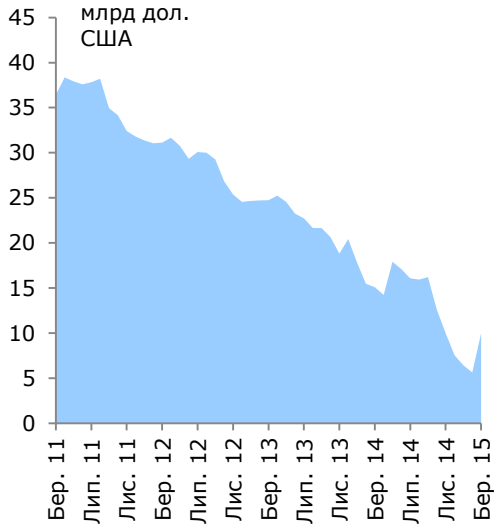
Є підстави вважати, що місячна базова інфляція різко зменшиться в квітні та травні, якщо обмінний курс залишатиметься стабільним. У цьому разі, цей епізод надзвичайно високої інфляції зменшить купівельну спроможність українців та ослабить внутрішній попит, але інфляція залишатиметься під контролем і буде стримуватись.

Обмінний курс: Крихка стабільність

В березні НБУ фактично впровадив коридор обмінного курсу на рівні 21,5-23,5 грн за долар США. Для цього він використовував іноземну валюту, придбану під час обмеження на купівлю валюти, що діяло протягом тижня. НБУ купив 726 млн дол. США в лютому та березні, але витратив лише 182 млн дол. США на підтримку курсу на відкритому ринку. Стабільність залишалась крихкою, оскільки експортна виручка була обмеженою, а будь-яка ескалація конфлікту на Донбасі може надалі розхитати валютний ринок.

Обмінний курс за готівковими операціями та операціями з платіжними картками стабілізувався на рівні 25-27 грн за дол. США, що значно вище, ніж обмінний курс на більш жорстко регульованому міжбанківському ринку. Оскільки НБУ отримав 5 млрд дол. США від МВФ у березні, міжнародні резерви сягнули 10,0 млрд дол. США до кінця місяця. Це вказує на те, що НБУ має певний запас міцності для стабілізації обмінного курсу у наступні місяці.

Міжнародні резерви НБУ

Джерело: НБУ

Державний борг: Отримано перший транш від МВФ за програмою розширеного фінансування

Зовнішній борг. 13 березня Україна отримала перший транш від МВФ у рамках програми розширеного фінансування (EFF) на суму 5 млрд дол. США (із загального обсягу 17,5 млрд дол. США). При цьому 2,8 млрд дол. США було виділено для цілей фінансування бюджету. Ухвалення Виконавчою радою МВФ нової кредитної програми для України відкриває вікно можливостей для надання підтримки уряду з боку інших офіційних донорів. Загальний пакет міжнародної фінансової допомоги оцінюється на рівні 40 млрд дол. США за чотирирічний період. Отримання додаткової допомоги від МВФ та інших донорів стане можливим лише за умови впровадження обіцяних урядом реформ.

31 березня ЄС ухвалив третій пакет макрофінансової допомоги (MFA) для України на суму 1,8 млрд євро (з них 1,2 млрд євро у 2015 році та 0,6 млрд євро у 2016 році). Крім того, ЄС ухвалив рішення щодо надання у квітні останнього траншу (250 млн євро) в рамках попередніх MFA. Разом з тим, найближчим часом уряд, найвірогідніше, отримає узгоджені раніше 1 млрд дол. США у вигляді кредитних гарантій від США, 500 млн євро від Німеччини, 100 млн євро від Польщі та 300 млн дол. США від Японії.

У середині березня Міністерство фінансів розпочало консультації з власниками Єврооблігацій щодо реструктуризації зовнішнього державного боргу України. В результаті може відбутися відстрочення терміну погашення зовнішніх зобов'язань, які мали бути погашені протягом 2015-2018 років, на п`ять-вісім років, зниження купонних виплат (перегляд ставки купону), зниження основної суми боргу. Уряд розраховує реструктурувати близько 15 млрд дол. США боргу до середини червня 2015 року.

Державний борг

Джерело: Звіти Держказначейства

Таблиці

Економічні Тенденції		IV 12	I 13	IV 13	I 14	II 14	III 14	IV 14	Квіт.[к]	Тра.[к]	Чер.[к]	Лип.[к]	Сер.[к]	Вер.[к]	Жов.[к]	Лис.[к]	Грд.[к]	Січ.[к]	Лют.[к]	Бер.[к]
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-1,8	-5,0	-4,7	-5,0	-4,7	-8,6	-10,7	-5,3	-4,6	-4,7	-5,8	-7,8	-8,6	-9,4	-10,1	-10,7	-21,3	-21,7	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-13,8	-13,8	-14,5	-6,4	-8,9	-17,2	-21,7	-5,8	-6,5	-8,9	-22,4	-4,0	-17,2	-18,6	-19,3	-21,7	-36,7	-32,0	...
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-4,5	5,8	13,7	6,0	-3,9	16,0	2,8	5,0	4,7	-3,9	3,4	6,3	16,0	7,5	5,0	2,8	-2,4	-3,6	...
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	15,9	13,4	9,5	7,7	0,8	-5,3	-8,6	5,6	2,9	0,8	-1,0	-4,0	-5,3	-6,8	-7,5	-8,6	-22,6	-21,2	...
Середня заробітна плата	грн.	3195	3085	3390	3245	3488	3463	3685	3432	3430	3601	3537	3370	3481	3509	3534	4012	3455	3633	...
ІСЦ	% дпр	-0,2	-0,8	0,5	3,4	12,0	17,5	24,9	6,9	10,9	12,0	12,6	14,2	17,5	19,8	21,8	24,9	28,5	34,5	45,8
ІВЦ	% дпр	0,3	0,2	1,7	3,9	15,9	26,9	31,8	6,1	8,8	15,9	22,5	24,2	26,9	25,9	32,8	31,8	34,1	41,0	51,7
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	1,0	-4,7	-5,2	-7,7	-6,5	-9,1	-14,4	-8,3	-6,4	-6,7	-6,8	-8,2	-9,1	-10,8	-12,6	-14,4	-30,7	-34,1	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	5,6	-0,8	-3,4	-14,7	-18,6	-24,8	-27,4	-19,9	-17,3	-17,3	-19,5	-22,4	-24,8	-26,3	-26,7	-27,4	-33,0	-32,9	...
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-20,5	-4,0	-19,6	-1,9	-0,6	-3,6	-6,1	-2,0	-2,2	-2,5	-2,7	-3,0	-3,6	-4,2	-5,1	-6,1	-0,4	-0,6	...
Поточний рахунок, на кінець періоду*	млрд. дол. США	-14,4	-3,1	-16,4	-1,3	-0,6	-3,3	-5,2	-1,2	-1,5	-1,9	-2,3	-2,7	-3,3	-4,0	-4,5	-5,2	-0,3	-0,4	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	24,5	24,7	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	14,2	17,9	17,1	16,1	15,9	16,4	12,6	10,0	7,5	6,4	5,6	10,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	6,4	9,9	20,3	28,5	25,1	23,5	8,5	26,8	26,7	27,3	25,1	20,4	23,5	15,4	13,8	8,5	11,0	7,5	...
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	20,8	16,2	16,5	18,5	17,5	16,4	16,6	17,5	17,9	17,2	16,1	16,8	16,2	16,3	16,7	16,9	17,2	18,8	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	8,15	8,12	8,21	9,14	11,71	12,58	14,44	11,61	11,78	11,79	11,74	12,98	13,01	12,93	14,75	15,63	15,94	24,77	22,98
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	14,42	11,64	11,64	11,81	11,76	12,95	13,02	12,95	14,70	15,62	15,81	24,48	23,26
Обмінний курс, середній	євро	10,37	10,55	10,87	12,14	13,71	16,67	18,02	16,08	16,00	16,04	15,93	17,25	16,83	16,43	18,36	19,26	18,53	27,78	25,32

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: НБУ, попередні дані)
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1082,6	1302,1	1408,9	1454,9	1566,7
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,4	163,4	176,3	182,0	132,0
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,2	0,3	0,0	-6,8
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2	7,3	-0,5	-4,7	-10,7
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0	17,5	-4,5	13,7	2,8
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1	28,2	1,0	-5,2	-0,2
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3	33,8	5,6	-3,4	-0,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9	-9,3	-14,3	-16,4	-5,3
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7	-5,7	-8,1	-9,0	-4,0
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7	6,6	6,6	3,4	0,3
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,9	36,0	37,4	39,9	70,2
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,0	20,6	39,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	11,9
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,8
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3	10,6	15,7
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3	11,0	19,3

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 11	II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]
ВВП	млрд. грн.	257,7	311,0	369,8	363,6	293,5	349,2	387,6	378,6	302,9	353,0	394,7	404,3	313,6	375,9	434,2	443,1
Реальний ВВП	% дпр	5,1	3,9	6,5	5,0	2,5	3,1	–1,3	-2,3	-1,2	-1,3	-1,2	3,3	-1,2	-4,5	-5,4	-14,8
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	13,2	14,2	16,1	18,5	7,8	12,3	11,0	5,5	6,5	9,5	8,4	6,8	2,2	-9,0	-15,5	-13,6
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,0	2,9	-9,4	-6,6	3,3	4,8	9,9	1,5	1,1	-2,3	-3,3	-2,5	-6,0	4,5	-0,5	3,5
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-1,8	3,7	9,7	12,0	13,8	17,5	-5,2	-4,9	7,0	-17,4	-7,7	-5,1	-19,9	-16,8	-26,7	-26,2
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	19,4	4,9	0,3	-4,1	-7,3	-8,1	-3,8	-9,6	-9,0	-14,3	-7,9	-4,1	-5,8	-2,6	-16,8	-31,0
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	38,1	23,3	12,5	5,2	-3,0	9,0	4,3	-2,6	-2,4	-18,4	-0,7	-1,8	-13,0	-11,1	-31,9	-29,0
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	4,9	1,3	16,7	38,1	0,5	11,5	-8,3	-4,0	5,7	20,8	-2,0	38,2	5,9	-9,0	25,7	-19,1
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	7,8	3,4	4,6	-2,9	1,1	1,8	-4,8	-5,5	-9,5	-9,2	-9,8	-8,9	-8,8	-8,0	-14,8	-16,7
Будівництво (реальна)*	% дпр	1,7	10,9	0,1	2,0	1,2	3,4	-15,3	-20,8	-14,9	-20,8	-11,1	-7,7	4,4	-16,7	-24,1	-30,9
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	9,8	2,8	6,1	3,0	3,2	4,6	0,4	-1,2	1,6	-0,2	1,9	4,7	-3,2	-8,2	-17,5	-21,7
Транспорт (реальна)*	% дпр	10,2	7,9	5,7	11,1	-2,3	-3,3	-8,4	-9,5	-2,7	-0,6	2,8	2,8	-2,3	-5,9	-5,6	-12,1
Платіжний баланс																	
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-1,6	-1,7	-2,6	-4,4	-2,1	-3,8	-4,0	-4,9	-3,1	-2,3	-6,0	-4,9	-1,5	-0,9	-1,3	-1,5
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-4,9	-4,4	-5,6	-9,5	-5,6	-8,7	-8,3	-10,3	-8,3	-5,1	-12,2	-9,8	-4,3	-3,2	-3,8	-4,8
Баланс товарів	млн. дол. США	-3597	-2851	-4580	-5224	-3867	-5577	-5215	-5833	-4045	-3053	-7232	-5268	-1956	-869	-1216	-2024
Баланс послуг	млн. дол. США	1262	1514	2007	1312	1299	1362	1975	1084	822	893	1919	480	444	-55	89	304
Поточні трансферти	млн. дол. США	1039	878	988	803	683	805	777	711	533	589	480	547	241	494	306	500
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	880	2422	2090	1623	1663	1091	2002	1871	821	472	1199	859	-665	-319	725	558
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	149	113	42	207	-3	74	83	339	705	579	664	-757	-239	-50	-84	-17
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	36,4	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,95	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	14,44
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,94	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	14,42
Бюджет																	
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	32,8	30,0	29,5	30,7	33,6	31,6	28,2	33,7	35,3	29,5	29,1	28,9	35,8	29,9	29,0	32,6
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5,0	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,4	5,0	5,3	5,1	4,7	4,9	5,2	4,8	5,0	6,0
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,5	4,5	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2	6,2	3,4	3,0	3,0	5,0	2,5	2,2	1,8
Податок на додану вартість	% від ВВП	7,6	12,9	9,6	9,6	10,8	10,3	8,6	10,0	9,7	9,1	8,2	8,5	8,8	9,7	8,0	12,0
Акцизні збори	% від ВВП	2,1	3,0	2,7	2,4	2,8	2,9	2,8	2,4	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,6	3,3
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	32,8	33,1	26,9	35,6	33,7	33,8	30,7	41,4	37,0	36,0	30,4	36,3	35,6	35,3	31,9	42,3
Поточні видатки	% від ВВП	31,5	30,8	23,9	30,1	31,8	31,3	27,7	37,4	35,7	34,1	28,5	33,5	35,1	34,3	30,2	40,0
Капітальні видатки	% від ВВП	1,3	2,4	3,0	5,5	1,9	2,4	2,9	4,0	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,7	2,3
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-0,3	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8	-1,9	-6,3	-1,5	-7,4	0,1	-5,4	-3,2	27,9
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,4	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Ринок праці																	
Середня зарплата (реальна)	% дпр	11,1	5,5	7,7	10,8	14,7	16,5	13,3	12,9	9,9	9,3	8,1	5,9	3,5	-4,1	-11,0	-13,4
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	7,8	1,9	7,3	7,7	6,0	13,0	10,4	9,4	8,9	5,7	2,5	4,7	-3,4	-6,8	-5,6	-19,2
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	8,7	7,7	6,9	8,2	8,4	7,1	6,6	8,0	8,0	7,5	7,0	7,6	9,0	8,2	9,5	10,6
Банківський сектор																	
Грошовий агрегат М0	% дпр	15,7	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0
Грошовий агрегат М2	% дпр	25,5	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	43,3	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	19,7	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	16,0	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	-2,1	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	5,0	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	67,2	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	13,1	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	10,2	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД

* зміна доданої вартості

[к] Дані не включають Крим, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинуло на дані банківської системи

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Дмитро Науменко
naumenko@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Артур Ковальчук
kovalchuk@ier.kiev.ua

Микола Риженков
ryzhenkov@ier.kiev.ua

Костянтин Кравчук
k.kravchuk@ier.kiev.ua

Олекса Степанюк
stepaniuk@ier.kiev.ua

Віктор Гречин
grechyn@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Ганна Опанасенко
opanasenko@ier.keiv.ua

Тетяна Олійник
oliinyk@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Юлія Огаренко
ogarenko@ier.kiev.ua

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.